

UITSPRAAK KLACHTENCOMMISSIE WVGZ
9 april 2024 (mondelinge uitspraak 8 april 2024)

Klaagster: Mw. XXXXXXXX, geboren op XXXXXXXX, verblijf houdend in Vincent van Gogh, locatie XXXXXXXX (XXXXXXX) te XXXXXXXX.

Klaagster wordt ondersteund door mw. XXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon (pvp)

Aangeklaagde: Mw, drs. XXXXXXXX, psychiater (vervanger van mw. XXXXXXXX, verpleegkundig specialist)

Zitting: 8 april 2024 te Venray

Klachtennummer: 24.035

1. De klacht

De klachtmelding betreft de insluiting middels een kamerprogramma.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klachten ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 28 maart 2024 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 29 maart 2024 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft geen schorsingsverzoek ingediend.
- Op 4 april 2024 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 8 april 2024. De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klachten in te dienen. De commissie heeft op 29 maart 2024 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 8 april 2024 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op XXXXXXXX. Uit de stukken blijkt dat klaagster regelmatig alcohol en amfetamineachtige middelen gebruikt, waarna haar psychotische belevingen toenemen en haar gedrag onvoorspelbaar wordt, waarbij er sprake is van dreigende verbale en handelende agressie. Voorzien wordt dat op het moment dat structuur en begeleiding wegvalt, klaagster vervalt in veelvuldig drugs- en alcoholgebruik, waarbij haar psychotische kwetsbaarheid toeneemt en zij opnieuw verwaarloosd raakt. Recent heeft klaagster meermaals materiaal op de afdeling beschadigd. Ook is op camerabeelden te zien dat klaagster auto's bekrast heeft met hakenkruizen. Er wordt verwacht dat er onveilige situaties ontstaan wanneer klaagster zonder toezicht van de begeleiding op de groep aanwezig is. Hierdoor is er een aanpassing in de zorgmachtiging aangevraagd.

Op 12 april 2023 heeft de rechter besloten tot een zorgmachtiging. Op 19 maart 2024 is besloten tot aanvragen van een aanpassing in de zorgmachtiging, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toepassen van de verschillende vormen van verplichte zorg; insluiting. Op 26 maart 2024 heeft de rechter besloten tot het verlengen van de zorgmachtiging met de duur van een jaar.

Op 19 maart 2024 (verplichte vorm in een noodsituatie) en 27 maart 2024 (na de beslissing tot verlenging van de zorgmachtiging) wordt aan klaagster de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

19 maart 2024 en 27 maart 2024 worden de beslissingsbrieven aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging en in het geval van een noodsituatie. Op diezelfde dagen heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klachten gegeven; deze worden hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat, antwoordt zij dat het heel erg goed gaat. Klaagster poetst veel, helpt mee, doet de vuilnis en helpt mee met andere zaken. Klaagster zit nu al bijna een maand in de afzondering en wil graag naar eigen kamer.

Gevraagd naar de insluiting antwoordt klaagster dat alles wat er wordt gezegd over haar niet waar is. Zij heeft geen auto's bekrast, geen vernielingen aangericht en geen chloor in de koffie gedaan. Ook heeft zij geen verzorgingsmiddelen gegeten.

Gevraagd naar de toekomst antwoordt klaagster dat zij naar de XXXXXXXX wil want daar heeft ze dan een eigen binnentuin. Ook wil ze nu direct naar haar eigen kamer terug.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat zij geen stemmingsstabilisatoren wil. Daar krijgt zij haaruitval van en een baard.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat er geen sprake is van ernstig nadeel door psychische klachten en dat klaagster naar haar kamer kan.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd naar de insluiting antwoordt aangeklaagde dat klaagster nu 3 weken in de afzonderingsruimte verblijft. Er wordt gekeken of klaagster weer terug kan naar haar kamer. Er zal dan een magneetslot in haar kamer moeten komen. Zo kan ze worden ingesloten in haar eigen kamer. Wat betreft het handelen van klaagster en de aanleiding dat zij in de afzonderingsruimte zit, verschillen klaagster en aangeklaagde van mening. Aangeklaagde geeft aan dat er camerabeelden aanwezig zijn die bevestigen dat klaagster auto's heeft bekrast en dat zij verzorgingsmiddelen heeft gegeten. Verder zijn er sterke aanwijzingen dat zij chloor in de koffie gedaan. Dit blijkt uit een waterflesje dat in haar prullenbak lag en waar chloor in had gezeten.

Gevraagd naar de toekomst antwoordt aangeklaagde dat klaagster niet meer van het terrein kan. Er is weinig verbetering en met momenten is klaagster nog steeds psychotisch waardoor ze bizar gedrag laat zien. Wel wordt getracht dat ze zo kort mogelijk in de afzonderingsruimte zal verblijven.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechter op 26 maart 2024 toegewezen zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen evenals de voorgaande zorgmachtiging en de aanpassing middels artikel 8:12 Wvvgz.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 19 maart 2024 en 27 maart 2024 blijkt dat klaagster zeer heftige agressie laat zien, hoogstwaarschijnlijk voortvloeiend uit het huidige psychiatrisch toestandbeeld.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 19 maart 2024 en op 27 maart 2024 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft dezelfde dagen overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster afschriften van de beslissingen gegeven en haar op 19 maart 2024 en 27 maart 2024 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

Ten aanzien van de klacht.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat er noodzaak is geweest om klaagster te plaatsen in een kamerprogramma in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz. De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychisch toestandbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel.

Klaagster is bekend met een persoonlijkheidsstoornis en verslavingen. Tijdens de opname is gebleken dat klaagsters gedrag heftige agressie jegens derden en tegen spullen oproept. Klaagster ontkent de gebeurtenissen, maar uit de rapportage blijkt dat klaagster nog steeds in bovenstaand gedrag laat zien als zij niet onder toezicht staat. Hoezeer de situatie en het verblijf in de afzonderingsruimte onwenselijk wordt geacht, lijkt er echter geen andere mogelijkheid te zijn om het ernstig nadeel van klaagster zelf en anderen af te wenden zoals beschreven is in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat het voortdurend verblijf in de afzonderingsruimte ernstig nadeel kan afwenden. Klaagster was dermate agressief jegens anderen en goederen en ontkent alles. Er is op allerlei manieren geprobeerd om te voorkomen dat klaagster naar de afzonderingsruimte moest worden gebracht. Het is echter niet gelukt om op een andere manier het ernstig nadeel af te wenden. De commissie overweegt bovendien dat een verblijf in de afzonderingsruimte zorgpersoneel beschermt tegen gevolgen van bijvoorbeeld het vergiftigen van de koffie.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven). De commissie acht het verder van belang dat het verblijf in een kamerprogramma ten doel heeft om verdere escalatie te voorkomen en er door het tijdelijk beperken van contact enige stabiliteit voor klaagster zou volgen, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

De commissie overweegt dat van de voorgestelde verplichte zorg mag worden verwacht dat deze bij klaagster positief effect zal hebben. Door het verblijf in de afzonderingsruimte is het acute gevaar van agressie naar derden afgewend en wordt de veiligheid van klaagster gewaarborgd. Een veiligheid die op dat moment niet op een andere manier was te borgen,

ondanks de vaststelling dat klaagster hier tevens wel onder lijdt. Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde verplichte zorg in overeenstemming met artikel 8:9 Wvggz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt. Uit de stukken blijkt dat klaagster het niet eens is met de insluiting en dat zij naar haar kamer wil. Verder blijft klaagster herhalen dat zij de genoemde vernielingen en handelingen niet heeft gepleegd. De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toepassing van verplichte zorg te voorkomen en klaagster nog enigszins binnen de grenzen tegemoet te komen aan haar wensen om haar goederen bij zich te hebben.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan. De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde om tot verplichte zorg over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvggz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg in de vorm van het verblijf in de separeerruimte inhoudelijk op grond van artikel 8:9 Wvggz ongegrond.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht **ongegrond**.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. XXXXXXXX, voorzitter,
Dhr. drs. XXXXXXXX, psychiater,
Dhr. XXXXXXXX, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. XXXXXXXX, ambtelijk secretaris Vincent van Gogh (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.

Deze uitspraak zal in kopie worden gestuurd naar:

- *Mw. XXXXXXXX, klagster*
- *Mw. XXXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon,*
- *Mr. XXXXXXXX, advocaat,*
- *Mw. drs. XXXXXXXX, psychiater, aangeklaagde,*
- *Raad van Bestuur Vincent van Gogh,*
- *Dhr. XXXXXXXX, Geneesheer-directeur,*
- *Directie Vincent van Gogh,*
- *Mw. Mr. XXXXXXXX, vicevoorzitter klachtencommissie,*
- *Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.*